

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Brankovice, okres Vyškov

Brankovice, Tasova 272, 683 33 Nesovice

Identifikátor školy: 600 125 807

Termín konání inspekce: 1. – 3. únor 2005

Čj.:	12-1013/05-5131
Signatura:	kl5zy105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Brankovice, okres Vyškov sdružuje mateřskou školu s kapacitou 40 dětí (od 1. ledna 2003), základní školu s kapacitou 390 žáků, školní družinu s kapacitou 75 žáků, školní jídelnu a školní výdejnu. Škola je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Obec Brankovice, Náměstí 101, 683 33 Nesovice.

V mateřské škole (dále také MŠ) jsou dvě třídy a je v nich v letošním školním roce zapsáno 40 dětí z Brankovic a obcí Dobročkovice, Koryčany, Kožušice, Malínky. Její provoz je od 6:30 do 16:30 hodin. Předškolní vzdělávání je realizováno podle školního vzdělávacího programu (dále také ŠVP) s názvem *Poznáváme svět*.

V základní škole (dále také ZŠ) je v letošním školním roce 13 tříd a navštěvuje ji 295 žáků. Ve všech ročnících probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16 847/96-2. Do ZŠ dochází kromě žáků z Brankovic také žáci z okolních 13 obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v mateřské škole a základní škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání v mateřské škole a základní škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- Průběh a výsledky předškolního vzdělávání ve školním roce 2004/2005
- Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika a praktické činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- Průběh a výsledky vzdělávání na 2. stupni základní školy v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
- Tematicky zaměřená inspekce *Přijímací zkoušky na střední školy*

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v mateřské škole zajišťují čtyři učitelky. Kromě jedné pedagogické pracovnice splňují všechny podmínky odborné kvalifikace. Jedna z nich byla ředitelkou školy jmenována do funkce vedoucí učitelky. Její kompetence společně s povinnostmi a právy jsou stanoveny v předané pracovní náplni. Úvazky učitelky byly stanoveny promyšleně vzhledem ke specifickým podmínkám provozu školy a počtu zapsaných dětí. Učitelce s chybějící odbornou kvalifikací poskytuje vedoucí učitelka patřičnou odbornou a metodickou pomoc.

Řízení MŠ je promyšlené, ředitel ho přizpůsobil podmínkám sloučeného subjektu. K jejímu odbornému vedení ponechal vedoucí učitelce dostatek pravomocí. Pozitivem je i pravidelná činnost metodického sdružení a účast vedoucí učitelky na pravidelných poradách s vedením školy. Jako méně efektivní se jeví oddělené jednání pedagogické rady MŠ a ZŠ.

Vedoucí učitelka své podřízené vhodným způsobem motivuje k uplatňování integrovaných přístupů ve vzdělávání. Kontrolu provozu provádí průběžně, hospitace podle ročního plánu. Jednotlivá zjištění z kontrol jsou cíleně projednávána na poradách. Práci učitelky hodnotí dle vypracovaných kritérií. Na jejich základě předkládá návrhy řediteli školy k odměňování. Učitelky mají vytvořeny podmínky pro vzdělávání i seberealizaci. Pro potřeby samostudia je

v učitelské knihovně dostatek odborné literatury. I takto získané poznatky se učitelky snaží uplatňovat při práci s dětmi. Systematické sebehodnocení zaměstnanců zatím neprobíhá.

V pedagogickém sboru základní školy je 20 učitelů. Plnění odborné kvalifikace bylo zjišťováno a hodnoceno u 14 pedagogických pracovníků, včetně ředitele školy. Čtyři z nich výše uvedené podmínky pro hospitované předměty nesplňovali: tři učitelé mají odbornou kvalifikaci pro jiný stupeň ZŠ a jeden pro jiný typ školy. Úvazky jednotlivých učitelů jsou vhodně sestaveny s ohledem na jejich odbornost, zkušenosti a délku praxe, což umožňuje skutečnost, že v pedagogickém sboru jsou dva pedagogové s rozšířenou aprobační o třetí předmět.

Činnost školy je upravena vnitřními předpisy. Organizační řád vymezuje v obecné rovině povinnosti zaměstnanců, ředitele a zástupce ředitele, vzájemnou zastupitelnost i činnosti všeobecného charakteru. Každý zaměstnanec je seznámen se svou pracovní náplní, která podrobně popisuje jeho povinnosti a vymezuje pracovní úkoly. Organizační struktura školy je funkční. Škola má zpracovány roční, měsíční, týdenní plány práce. Pro plynulý přenos informací uvnitř školy jsou využívány nástěnky ve sborovně i vnitřní počítačová síť. Další informace a aktuální záležitosti jsou prezentovány na provozních poradách a pravidelných jednáních pedagogické rady. Ve ZŠ je ustaveno devět předmětových komisí. Zabývají se v rovnoměrném zastoupení jak organizací vzdělávání a výchovy, tak poznatky z dalšího vzdělávání, plněním tematických plánů, zapojením školy do projektů.

Ředitel poskytuje všem pracovníkům dostatečný prostor pro uplatnění jejich vlastní iniciativy. Vychází z *Dlouhodobé koncepce školy*, kterou postupně naplňuje. Vedení pedagogických pracovníků včetně začínajících je promyšlené a plánované.

Kontrolní činnost školy je realizovaná dle plánu i operativně dle aktuálních zjištění. Zpětnou vazbu o průběhu a výsledcích vzdělávání v základní škole získává ředitel i jeho zástupce hospitační činností a testováním znalostí žáků. Závěry z ní jsou projednávány s jednotlivými učiteli a směřují částečně ke zkvalitnění její práce. Výsledky z hospitační vedení školy obecně vyhodnocuje, avšak nerozpracovává do dílčích úkolů pro další období. Opatření k odstraňování zjištěných nedostatků jsou málo cílená.

Hlavním záměrem ředitele školy je stabilizace kvalifikovaného pedagogického sboru. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků stanovuje priority na školní rok a je v souladu s koncepčními záměry. Ředitel podporuje zájem všech zaměstnanců i jednotlivých učitelů o sebevzdělávání a další studium, kterým si odbornou kvalifikaci rozšiřují.

Pro motivaci a odměňování zaměstnanců využívá vedení školy kritéria, která byla projednána s odborovými organizacemi ve škole (pedagogických a nepedagogických pracovníků). Zohledňují kvalitu práce, dosahované výsledky se žáky, sebevzdělávání, aktivní přístup při zajištění a řešení úkolů nad rámec běžných povinností. Pedagogičtí pracovníci jsou v rámci rozboru hospitační vedení k sebehodnocení.

Personální podmínky jsou v mateřské škole i základní škole velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola a základní škola jsou umístěny v jedné budově, do oddělených prostor mají samostatný vchod.

Prostory mateřské školy jsou pro její činnost optimální. Nacházejí se v přístavbě k budově ZŠ, ve které jsou dvě propojené třídy, výdejna stravy a kancelář pro vedoucí učitelku. Hygienické zařízení, společné pro děti obou tříd včetně šatny a jídelny, je umístěno v jejich přímém dosahu. Velkým přínosem pro každodenní otužování a sportovní aktivity dětí je účelně vybavený areál přilehlé školní zahrady.

Z hlediska stimulace dětí ke hře je prostředí tříd a všech užívaných prostor věcně vybavené rozličnými pomůckami, doplňky a četnými hračkami. Je zde však i řada nadbytečných věcí a materiálů, které zaměření školního vzdělávacího programu plně nereflektují. Výtvarný a pracovní materiál byl zastoupen v náležitě pestrosti a kvalitě. Jejich převážná část byla uložena v přímém dosahu dětí, a to v policích starších nábytkových sestav. Zastoupení hraček pro chlapce je však daleko v menší míře než pro děvčata. Ze strany učitelek byla věnována malá pozornost jejich přehlednému, účelnému uložení. Vybavení pomůckami pro rozvíjení tělovýchovných dovedností je spíše podprůměrné, pro rozvíjení hudebních dovedností je průměrné, audiovizuální technika je zastoupena v potřebné míře. Vybavení dětskou i odbornou literaturou je vzhledem k četnosti rozličných titulů velmi dobré mimo některých z nich (leporel). Nábytek ve třídách je starší, ale udržovaný, členěný do hracích a pracovních koutů. Velikost a rozměry dětských židlí a stolků ve třídách i v jídelně nejsou úměrné rozdílné tělesné výšce dětí. Pro každodenně rozkládaná lehátka je ve třídách vymezen vhodný prostor oddělený závěsem. Podlahové krytiny (koberce) v hernách vyhovují pouze částečně hygienickým požadavkům na vybavení prostor MŠ. Kontrolu materiálně-technických podmínek provádí vedoucí učitelka průběžně, podněty k opravám a investicím předává řediteli školy. Spolupráce v této oblasti je pružná a bezproblémová. Prostory MŠ veřejnost nevyužívá.

V části budovy, ve které je umístěna základní škola, je prostorná šatna s žákovskými skříňkami dále kmenové třídy, odborná učebna pro výuku výtvarné výchovy, fyziky a chemie, výpočetní techniky, pro výuku integrovaných žáků, jazyková učebna, kabinety učitelů, kanceláře, sborovna, žákovská knihovna a dvě samostatné třídy pro školní družinu. Jinak pro činnost školní družiny je využívána také kmenové třída. Pro výuku tělesné výchovy má škola velmi dobré zázemí. V budově se nachází plavecká učebna se čtyřmi dráhami a výškově nastavitelným dnem, tělocvična s veškerým potřebným zázemím. Za příznivého počasí škola využívá asi sto metrů vzdálené travnaté hřiště TJ Sokol.

Estetická úroveň tříd přispívá jen částečně k podpoře seberealizace žáků. Výzdoba tříd druhého stupně byla málo podnětná vzhledem k probíranému učivu. Učební prostředí tříd prvního stupně mělo lepší úroveň, avšak v některých chybí účelně vybavený prostor pro relaxaci žáků. Žákovský nábytek je dosti opotřebovaný. Vybavení odborných učeben mělo velmi dobrou úroveň. Odborná učebna fyziky a chemie má specifické vybavení (rozvody vody, plynu a elektřiny), je zde dostatek učebních pomůcek i obrazového materiálu. Kvalitně je rovněž zařízena učebna pro integrované žáky, ve které je velké množství pomůcek, logopedické zrcadlo a počítač s vhodnými programy. Počítačová učebna má třináct stanic s přístupem na internet. Je zde umístěn scanner a digitální projektor. Vnitřní počítačová síť (pracovna ředitele školy, zástupce, ekonomky, sborovny i kabinety) je rovněž připojena na internet. Ve škole je dostatek didaktické techniky. V hospitovaných předmětech měli žáci potřebné učebnice a v některých i pracovní sešity.

Ředitel i zástupce sledují využívání pomůcek zejména při hospitacích a zabývají se touto problematikou na pedagogických radách. Vedoucí předmětových komisí ZŠ, MŠ a školní družiny předkládají vedení školy požadavky k doplnění sbírek pomůckami. Jejich nákup je realizován podle důležitosti a možností.

Rozsáhlejší akce, stavební úpravy či odstraňování závad jsou plánovány ve všech součástech v dokumentu *Prověrka BOZP – rok 2004*.

Sportovní zázemí – tělocvičnu a plaveckou učebnu využívají mateřská škola, veřejnost, občanská sdružení, tělovýchovné jednoty a školy z okolí.

Úroveň materiálně-technických podmínek v mateřské škole je celkově průměrná, v základní škole je celkově velmi dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program mateřské školy

Školní vzdělávací program je v souladu s dokumentem *Rámcový program pro předškolní vzdělávání* (čj.: 14 132/01-22) a obecnými cíli předškolního vzdělávání. Jde o pracovní verzi, ve které nejsou zatím ujasněny vzdělávací záměry z hlediska osobnostního rozvoje dětí. Pro sledování plnění stanovených výchovně-vzdělávacích cílů nemá MŠ zatím zcela funkční evaluační systém. Probíhá formou celoročního hodnocení uvedeného ve výroční zprávě školy a tzv. *Hodnotícími listy* v třídních programech. Tím, že sledovaná výchovně-vzdělávací práce není zatím dostatečně analyzována, nemá vedení MŠ dostatek informací potřebných pro přijímání žádoucích opatření ke změnám v pedagogických přístupech.

Povinnou dokumentaci i dokumentaci k naplňování programu vede MŠ úplně a průkazným způsobem.

K organizaci předškolního vzdělávání má MŠ vytvořen rámcový program činností průběhu dne, který je prezentován v dokumentu *Denní režim MŠ*. Z psychohygienického hlediska jsou činnosti uspořádány tak, že zohledňují potřebný tříhodinový interval mezi podáváním jídla (svačina a oběd). Pitný režim byl zajištěn, ale dětmi nebyl dostatečně využíván. Spontánní a řízené činnosti nebyly v průběhu dne zastoupeny rovnoměrně, mírně převažovaly řízené. Nedostatečné uspokojování individuální potřeby spánku a odpočinku dětí, včetně zkracování potřebné doby pro jejich pobyt venku, které bylo v průběhu inspekční činnosti zřejmé, nebylo organizačně dostatečně promyšleno. Kladené požadavky na děti učitelky diferencovaly více podle jejich věku, méně již podle jejich individuálních schopností a možností. Při pobytu ve třídách měly děti méně příležitostí k pohybovým aktivitám.

Informační systém směrem k rodičům je na nižší úrovni než je potřebné. Rodiče jsou informováni průběhu vzdělávací činnosti prostřednictvím třídních schůzek a nástěnek, které však neposkytovaly příliš zpráv o koncepčních záměrech ze ŠVP.

Průběh a výsledky vzdělávání

Spontánní a řízené činnosti

Vzdělávací činnosti byly prováděny plánovitě, v souvislosti s týdenními plány a příslušným tematickým celkem. Výběr úkolů učitelky více orientovaly na řízené činnosti, pro spontánní aktivity byly uváděny ojediněle. Zvolené metody práce i uplatňovaný přístup většinou podporovaly sebedůvěru dětí. Situační a prožitkové učení se však objevovalo spíše výjimečně.

Ve spontánních činnostech byly děti nezávislé. Využívaly celý prostor herny i třídy, hrály si se zaujetím individuálně i ve skupinkách. Samostatně si vybíraly hračky, pomůcky i kamarády pro společnou hru, vzájemně se inspirovaly a pomáhaly. V průběhu spontánních činností se uplatnily hry konstruktivní, manipulační, pracovní a výtvarné aktivity. Ohleduplnými vstupy do her učitelky sledovaly a usměrňovaly zejména spontánní učení. Situací k rozvoji dětské tvořivosti a fantazie bylo využito dostatečně. Plynulý průběh her byl narušen jejich ukončováním v důsledku společných programově řízených činností. Děti tak neměly možnost dokončit hru přirozeným způsobem, podřizovaly se pokynům učitelek a měly tak menší prostor pro seberealizaci a spontánní vyžití.

Řízené činnosti probíhaly individuálně v průběhu her a frontálně po jejich ukončení. Při programově řízené aktivitě děti většinou plnily pokyny učitelky, neměly dostatečný prostor pro uplatnění vlastní fantazie a tvořivosti. V uplatněných pedagogických přístupech a formách

učitelky využívaly mimo jiné i poučování, které vedlo spíše k pasivitě dětí. Využití ranního kruhu napomáhalo k obohacování vědomostí a poznatků o přírodě.

K získání pozornosti a aktivizaci dětí učitelky využívaly jak pomůcek, tak i prvků tvořivé dramatiky, prostředků hudební, jazykové a citové výchovy. Motivace k řízeným činnostem byla cílená méně však využitá se záměrem na prožitkového učení. Hodnocení dětí bylo povzbuzující, umožňovalo zažít pocit úspěšnosti a zvyšovalo jejich aktivitu. Méně však jim poskytovalo zpětnou vazbu o tom, co již dokáží.

Uplatňované metody a formy převážně respektovaly témata plánovaná podle ŠVP, než aktuální situace. Zřejmá byla absence řízených pohybových činností (denní cvičení). Málo diferencované byly také nároky a přístupy k nestejnému věkovému a vývojovému stupni dětí. Společným znakem předškolního vzdělávání byl taktní, laskavý a trpělivý přístup učitelek. Jejich klidný, kultivovaný řečový projev pozitivně ovlivňoval verbální komunikaci dětí. Ojedinele převažoval verbální projev učitelek nad možností dětského vyjádření.

Průběh spontánních vzdělávacích činností měl velmi dobrou úroveň. Průběh řízených vzdělávacích činností měl dobrou úroveň.

Průběhové výsledky vzdělávání

Pohybové dovednosti v oblasti hrubé motoriky rozvíjí škola především při pobytu dětí venku, specifická denní cvičení však pravidelně nezařazuje. Dostatek pozornosti byl věnován rozvoji jemné motoriky.

Sebeobslužné dovednosti a návyky zejména při oblékání, stolování a užívání příborů nemají všechny děti prozatím dostatečně upevněny. Příčinné stereotypy při hygienických činnostech mají vzhledem k důslednosti učitelek dostatečně zažity.

Děti se k sobě navzájem i k dospělým chovaly zdvořile a ohleduplně. Byly komunikativní, uměly vyjádřit svoje pocity, myšlenky a jednoduché postoje a názory. Z hlediska vyváženosti nebyla vzájemná komunikace dětí a učitelek vyrovnaná.

Při tvořivých činnostech (výtvarných, pracovních, dramatických) děti dokázaly vyjádřit své představy. Uměly příčinně zacházet s pracovními potřebami a materiálem.

Úroveň autonomního chování dětí byla rozdílná vzhledem k věku a osobnostnímu vývoji a v závislosti na uplatňovaném stylu práce pedagogických pracovníků.

Průběh a výsledky vzdělávací činnosti v mateřské škole měly celkově dobrou úroveň.

Vzdělávací program základní školy

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, který je realizován v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Časová dotace všech předmětů ve všech ročnících odpovídala učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Pro integrované žáky škola zpracovává individuální vzdělávací plány se všemi náležitostmi. Povinná dokumentace je vedena a průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolu plnění učebních osnov provádí ředitel školy a jeho zástupce hospitační činností. Průběžným plněním učebních osnov se zabývají také předmětové komise. V případě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření k jejich odstranění. Výsledky kontrol jsou vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady.

Při sestavení rozvrhu byly psychohygienické zásady převážně dodrženy. Výjimkou je střídání počtu vyučujících ve čtvrtém a pátém ročníku a nedodržení délky přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním a zkrácením některých přestávek pouze na 5 minut. Školní řád a řady odborných učeben jsou jasné, stručné a srozumitelné. Výchovné poradenství zabývá se

jednak na úkoly v oblasti volby povolání, individuální péči a výchovné působení na žáky ve škole, péče o talentované žáky. Speciální pedagog a čtyři odborně proškolení učitelé zajišťují péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na prvním i druhém stupni ZŠ. Pro žáky jsou zřízeny dyslektické kroužky, logopedický a reedukační kurzy pro 2., 3., 4 a 5. ročník. Významná je i spolupráce s *Pedagogicko psychologickou poradnou Vyškov* a *Centrem pro vady řeči*. Veškerá odborná péče je však realizovaná převážně po vyučování. Výchovný poradce pořádá pro rodiče besedy o aktuálních tématech školní docházky. Prevence sociálně-patologických jevů a drogových závislostí probíhá ve výuce samotné realizací projektů (*Kouření a já, Sousedé-projekt výchovy k vzájemnému respektování*), besedy pro žáky i mimo ni (nástěnka metodika prevence, konzultační hodiny, volnočasové aktivity). K získání zpětné vazby od žáků slouží ankety, dotazníky a průzkumy. Podrobně vedená dokumentace, neformální metody a formy práce i operativní řešení zjištěných problémů vedou k pozitivním změnám klimatu školy.

Informační systém školy vůči žákům a rodičům je funkční. Rodiče získávají informace ze žákovských knížek, na třídních schůzkách a na konzultacích, z hlášení v obci, z webových stránek školy, z vývěsní skříňky či školního časopisu *Zvonek*.

První stupeň ZŠ (český jazyk, matematika, praktické činnosti)

Vyučující si hodiny předem promýšleli, ne vždy však dokázali konkrétně stanovit cíl hodiny, některými byl zaměněn za téma hodiny. Výuka navazovala na předchozí učivo.

Třídy, ve kterých výuka probíhala, jsou převážně prostorné, není v nich však zřízen relaxační kout. To omezuje vyučující při volbě metod a forem práce. Při ojedinelém zařazení činnosti mimo lavice žáci seděli na zemi. V českém jazyce a matematice využívali běžné pomůcky (kartičky, pracovní listy, knihy, nástěnné tabule, počítadlo apod.), v praktických činnostech měli k dispozici veškeré pomůcky a potřeby ke zhotovení daného výrobku.

V hodinách převládala frontální výuka, která byla vhodně doplňována aktivizujícími metodami, jako např. soutěžemi, hrami. Jedna hodina českého jazyka a matematiky se lišily od ostatních tím, že byly založeny na činnostním pojetí po převážnou dobu jejich trvání. Žáci v nich měli možnost zapojit se do dramatizace, pracovali s vyučující v kruhu, ve dvojicích řešili zadané úkoly. V hodinách praktických činností vyučující v úvodu podrobně vysvětlili postup zhotovování výrobku a zasahovali do práce žáků pouze v případě jejich žádosti o radu. Pouze ojedinelé se učitelé věnovali žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, úkoly pro ně nediferencovali. Individuální přístup k žákům byl pozorován převážně při samostatném plnění úkolů. Většina vyučujících se zabývala v dostatečné míře relaxací žáků. Někteří z nich přímou relaxaci nahradili častým střídáním činností.

V převážné většině hodin byli žáci po celou dobu motivováni vhodně zvolenými otázkami a zapojováním do plnění různých úkolů. Ve výuce prolínaly příklady z praxe s novým učivem. Žáci byli rovněž v některých hodinách motivováni aktivizujícími metodami.

I když ve většině hodin převládal projev vyučujících, žáci měli dostatečný prostor pro vyjádření. Při práci ve dvojicích, ve skupinách a v hodinách praktických činností měli příležitost komunikovat mezi sebou. V diskusi žáků s vyučujícími byla zřejmá vzájemná důvěra, dovedli reagovat na podnětné otázky.

V průběhu hodin byli žáci chváleni za správně zvládnutý úkol a povzbuzováni ke splnění zadání. Jejich výkony byly převážně pozitivně slovně hodnoceny. Klasifikace a hodnocení práce žáků bylo zdůvodňováno ojedinelé. Do hodnocení byli v menším počtu hodin zapojeni samotní žáci formou sebehodnocení, ojedinelé vzájemného hodnocení. Pouze v polovině hospitované výuky vyučující neprovedli v závěru shrnutí a hodnocení hodiny.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni měly celkově velmi dobrou úroveň.

Druhý stupeň ZŠ

Český jazyk

Plánování výuky respektovalo kontinuitu učiva i komplexní propojení jazykového, literárního a slohového vzdělávání. Vnitřní diferenciaci, s ohledem na individuální možnosti žáků, nebyla systematicky a důsledně realizovaná. V některých hodinách obsahově a časově náročné cíle neodpovídaly stávajícím možnostem žáků, proto se jejich splnění dařilo s rozdílnou úspěšností.

Kmenové třídy nebyly vybaveny stabilně vhodnými pomůckami ani didaktickou technikou, většinou nepůsobily motivačně. Přesto učitelé průběh vzdělávání materiálně zajistili. Žáci měli k dispozici učebnice, jazykové příručky, slovníky, kopírované materiály a další zdroje informací. Nejčastěji využívali vlastní pracovní sešity nebo nástěnnou tabuli. Plánované zařazení didaktické techniky se v důsledku časové tísně neuskutečnilo.

V průběhu hospitovaných hodin nebyly shledány závažné odborné a metodické nedostatky. I když převažovala jejich klasická organizace, zvolené metody a formy práce odpovídaly více činnostnímu pojetí výuky. Žáci pracovali často samostatně, ve dvojicích nebo skupinách, avšak s rozdílnou efektivitou, úspěšností a psychohygienou, protože náročnost úkolů většinou nebyla přizpůsobena jejich individuálním možnostem. Prezentované ústní znalosti i písemné dovednosti odpovídaly souhrnně požadované úrovni.

Většina žáků aktivně pracovala a podílela se na vyvozování nových poznatků, odhalování chyb a jejich zdůvodňování, plnění individuálních i skupinových činností a shrnutí učiva. Jejich motivaci posilovalo nejčastěji střídání činností, zadávání tvořivých úkolů a průběžné hodnocení výsledků práce. Avšak efektivnější formy motivace, vyváženě provázející celý průběh vzdělávání, využívali učitelé jen v menší míře. V důsledku toho docházelo v některých částech hodin ke snížení pozornosti prospěchově slabších žáků, a to zejména tehdy, kdy motivace nebyla uvědoměle posilovaná a ztrácela svoji účinnost.

Příznivé klima při výuce bylo podmíněné mimo jiné i ohleduplnou vzájemnou a poměrně vyrovnanou interakcí. Žáci komunikovali nejvíce s učiteli, méně mezi sebou, i když formy práce vzájemný dialog předpokládaly. Z méně výstižného, často neobratného a nespisovného vyjadřování vyplynulo, že v rozvíjení širších komunikativních dovedností žáků jsou dosud velké rezervy.

Převažovalo slovní povzbuzování žáků učiteli, i když některé úspěšné činnosti si motivující klasifikaci zasloužily. Jen v některých hodinách se dařilo ocenit pokrok jednotlivců s ohledem na jejich individuální možnosti, systematicky zařazovat vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení. Průběžná klasifikace dokládá nevyváženost mezi jednotlivými složkami předmětu s preferencí mluvnických znalostí nad literárními a stylistickými dovednostmi žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk měly dobrou úroveň.

Německý jazyk

Plánování učiva je systematické. Stanovené cíle zohledňovaly aktuální stav ve třídách a v průběhu hodin byly konkretizovány. Respektování individuálních potřeb žáků bylo zajištěno pouze v některých hodinách a to možností výběru řešení problémových úkolů.

Výuka probíhala v kmenových třídách, kde většinou klasické uspořádání žákovských lavic nevytváří podmínky pro navození přirozené komunikace mezi žáky. Ve výuce byly vhodně použity učebnice, pracovní sešity, různé obrázky, nakopírované texty s různými úkoly, slovníky, míček a pro poslechová cvičení a nácvik správné výslovnosti magnetofon.

Frontální styl výuky byl často prostřídán prací ve skupinách nebo ve dvojicích. Ve většině zhlédnutých hodin kladli vyučující důraz na rozvoj konverzačních schopností a nácvik

správné výslovnosti. Mluvnické učivo vyvozovali žáci za pomoci vyučujících na základě osvojených znalostí. V ostatních hodinách probíhalo procvičování, upevňování a zopakování učiva písemně zábavnou formou s možností volby úkolů žákem. Psychohygienu zajišťovalo střídání činností a změna místa žáků. Tempo výuky bylo přiměřené. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva.

Vstupní motivace probíhala pouze oznámením cíle a tématu hodiny. V některých hodinách byli žáci motivováni poslechem moderní písně s jejím následným rozбором či propojením událostí z běžného života a jejich praktickým využitím.

Vzájemná komunikace probíhala převážně v německém jazyce, žáci velmi dobře reagovali na pokyny učitelů. V některých hodinách měli i možnost vyjádřit svůj názor. Ze všech hodin bylo zřejmé, že akceptují stanovená pravidla chování.

Hodnocení žáků probíhalo pouze ústní formou, a to vyslovením pochvaly. Ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení nejsou žáci prozatím vedeni. V žákovských knížkách je dostatečné množství známek. Zápisy v sešitech žáků měly velmi rozdílnou úroveň a ne všechny byly pravidelně opravovány a kontrolovány.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu německý jazyk měly velmi dobrou úroveň.

Matematika

Příprava vyučujících na výuku byla pečlivá a zodpovědná, méně zaměřená na diferenciaci učiva vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Učební prostředí bylo ve vztahu k probíranému učivu převážně málo podnětné. Ve všech sledovaných hodinách měli žáci k dispozici učebnice, matematické tabulky, kapesní kalkulátory a připravené pracovní listy, se kterými pracovali zvláště při procvičování učiva.

Vyučující uplatňovali převážně frontální styl práce. Při řešení úloh na tabuli, zadáním písemné práce nebo matematickou rozcvičkou ověřovali zvládnutí předcházejícího učiva. Nové učivo bylo vyvozováno za aktivní spolupráce většiny žáků. Někteří přicházeli s alternativními řešeními a otevřeně diskutovali s vyučujícím. Řešili příklady, které vedly k rozvoji představivosti, tvořivosti, logického úsudku a kritičnosti. Volba úloh byla vhodná, umožňovala vyjadřovat reálné situace pomocí matematické symboliky. Vyučující prováděli kontrolu práce žáků, kteří své postupy konfrontovali s řešeními na tabuli. Časté chyby a nedostatky učitelé operativně zobecňovali. Činnosti žáků se většinou dostatečně střídaly, což umožňovalo jejich průběžnou relaxaci. Shrnutí v závěru hodin bylo zařazeno ojediněle.

Žáci se aktivně zajímali o nové učivo. Pracovali bez pobízení, aktivně se zapojovali do rozborů úloh a matematizace reálných situací. Při řešení příkladů z denního života si žáci uvědomovali potřebnost matematických dovedností pro praxi, ve vyšších ročnících i pro další studium. Většinou pozitivně laděné hodnocení jejich práce je podněcovalo k dalším činnostem.

Při výuce bylo patrné stanovení jasných pravidel chování a vzájemného jednání, která všichni akceptovali. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny především při diskusi o výsledcích úloh. Žáci samostatně prezentovali postup uvažování. Většinou se vyjadřovali souvisle, na dotazy dobře reagovali a zadané úkoly plnili bez výraznější pomoci učitele.

V hodinách byli žáci hodnoceni pochvalou. Učitelé oceňovali úspěchy adresně a vhodně prezentovali nedostatky v práci jednotlivců. Pouze ojediněle žáci prováděli hodnocení práce spolužáka a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika měly velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Příprava na vyučování byla pečlivá a promyšlená. Stanovené cíle výuky plavání respektovaly a naplňovaly individuální potřeby žáků.

Zařízení a vybavení tělocvičny a plavecké učebny vyhovují potřebám školní tělesné výchovy. V hodinách žáci používali vybavení pro florbal, desky na plavání a míče, cvičili na tělocvičném nářadí.

Organizace činností a jejich řízení učiteli efektivně směřovaly k naplňování cílů výuky. Vhodně volené metodické postupy a formy práce vedly k pochopení a zvládnutí nových tělovýchovných prvků učiva nebo ke správnému využívání a procvičování prvků již zvládnutých. Některé zhlédnuté hodiny postrádaly závěrečné cvičení pro zklidnění organismu. Učitelé vytvářeli podmínky pro bezpečnou výuku. Přiměřené tempo vycházelo z pohybových možností žáků.

Vyučující se snažili přirozeně a nenásilně motivovat žáky ke cvičebním činnostem v průběhu celé výuky. Nejčastěji používaným motivačním prvkem bylo povzbuzení a pochvala.

Komunikace učitelů se žáky i mezi žáky navzájem měla jasná pravidla, pokyny vyučujících byly srozumitelné, žáci na ně dobře reagovali. V rámci sportovních her respektovali dohodnutá pravidla chování, byli vedeni k toleranci a k týmové spolupráci.

Hodnocení žáků probíhalo pouze ústní formou. Ke vzájemnému hodnocení nebo sebehodnocení nebyli vedeni.

Průběh a výsledků vzdělávání v předmětu tělesná výchova měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zjišťuje výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím běžných prověrek a testů, jejichž vyhotovení provádí ředitel školy. V tomto školním roce byly zadány a vyhodnoceny testy v 5. ročníku z matematiky a v 8. ročníku z učiva zeměpisu a přírodopisu. Na jednání pedagogické rady předávají vedoucí předmětových komisí přehled o úspěšnosti žáků v soutěžích, na olympiádách a v přijímacím řízení na střední školy. Ředitel školy se zabývá také výsledky vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a hodnocení uvádí ve *Výroční zprávě o činnosti školy*. Opatření zaměřená na obsah, cíle vzdělávání a na používané vyučovací metody, které by vedly ke změnám v procesu vzdělávání žáků, škola dosud nezpracovává.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole měly celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem *Přijímací zkoušky na střední školy*. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na Internetu.
- Každoročně mají žáci možnost navštěvovat zájmové útvary s různým zaměřením (sportovní, počítačový, šachy, dyslektický, logopedický, pěvecký sbor, Debrujáři a jiné). Pro všechny žáky jsou organizovány školní soutěže, ze kterých jsou nejúspěšnější nominováni do okresních, krajských a celorepublikových kol. Základní škola se cíleně věnuje vyhledávání šachových talentů, o čemž svědčí umístění žáků školy na Mistrovství České republiky v šachu v roce 2004.

- Základní škola věnuje odbornou péči a pomoc předškolním dětem a jejich rodičům, kteří docházejí na tzv. *Edukativně stimulační skupiny*, které vedou zkušení pedagogové s odborným vzděláním.
- Základní škola realizuje projekt *Škola za školou*. Žáci 5. – 9. ročníku mohou využívat e-learning (výuka přes internet) v předmětech anglický a německý jazyk, český jazyk, dějepis, fyzika a přírodopis a to v odpoledních hodinách i v rámci vyučování.
- V rámci projektu *CERNET* probíhá již několik let mezinárodní spolupráce a vzájemné návštěvy žáků a pedagogů Základní školy, Brankovice, okres Vyškov se žáky vídeňských škol.
- Při základní škole pracuje *Klub přátel školy* (zástupci rodičů).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2005, čj.: 31 877/04-21 ze dne 13. prosince 2004*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace obce Brankovice čj.: 668/02 ze dne 15. listopadu 2002 s účinností od 1. ledna 2003*
3. *Třídní knihy všech tříd ZŠ ve školním roce 2004/2005*
4. *Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd ZŠ ve školním roce 2004/2005*
5. *Třídní knihy 5. a 9. ročníku ZŠ ve školním roce 2003/2004*
6. *Evidence žáků ZŠ ve školním roce 2004/2005*
7. *Vnitřní řád Základní školy Brankovice ze dne 1. září 2004*
8. *Rozvrhy tříd ve školním roce 2004/2005*
9. *Rozvrhy učitelů ve školním roce 2004/2005*
10. *Záznamy z pedagogické rady v ZŠ*
11. *Knihy úrazů ve školním roce 2004/2005 (str. 63-69)*
12. *Provozní řád učebny fyziky a chemie ze dne 3. září 2001*
13. *Provozní řád školní družiny ze dne 3. září 2001*
14. *Provozní řád cvičné kuchyně ze dne 3. září 2001*
15. *Provozní řád tělocvičny ze dne 3. září 2001*
16. *Provozní řád kabinetu pěstitelství a skladu zemědělského nářadí ze dne 3. září 2001*
17. *Provozní řád plavecké učebny 1. září 2001*
18. *Provozní řád počítačové učebny 1. září 2004*
19. *Záznamy z předmětové komise 1. stupně ve školním roce 2004/2005*
20. *Tematické plány českého jazyka a matematiky ve školním roce 2004/2005*
21. *Písemné práce z českého jazyka a matematiky žáků 5. a 9. ročníku ve školním roce 2003/2004, 2004/2005*
22. *Seznam žáků s výukovými problémy – 2. stupeň ZŠ ve školním roce 2004/2005*
23. *Seznam žáků se zdravotním omezením ve školním roce 2004/2005*
24. *Seznam žáků se specifickými vývojovými poruchami učení, deficitem dilčí funkce na 1. stupni ZŠ ve školním roce 2004/2005*

25. *Individuální vzdělávací plány 2 žáků 2. stupně ZŠ, 5 žáků 1. stupně ZŠ (včetně podkladů) ve školním roce 2004/2005*
26. *Minimální preventivní program v oblasti sociálně patologických jevů a drogových závislostí ve školním roce 2004/2005*
27. *Inspekční zpráva Čj.: 125 020/2001-11085 ze dne 9. února 2001, Protokol Čj.: 125 021/2001-11085 ze dne 9. února 2001, Inspekční zpráva Čj.: 125 47/00-11015 ze dne 23. března 2000*
28. *Zápisy z předmětových komisí matematiky, českého jazyka, německého jazyka, tělesné výchovy ve školním roce 2004/2005*
29. *Plán práce školy 2004/2005*
30. *Směrnice pro provádění vnitřní kontrolní činnosti ze dne 1. ledna 2004*
31. *Plán DVPP 2005 ze dne 6. ledna 2005*
32. *Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků v základní škole ve školním roce 2004/2005 osobní čísla: 2, 3, 4, 6, 11, 14, 16, 17, 21, 27, 29, 42, 43, 68*
33. *Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků v mateřské škole ve školním roce 2004/2005 osobní čísla: 109, 110, 120, 124*
34. *Prověrka BOZP – rok 2004 ze dne 29. dubna 2004*
35. *Provozní řád školy, čj.: 150/04 ze dne 23. února 2004 ve školním roce 2004/2005*
36. *Jmenování vedoucí učitelky mateřské školy, čj.: 02/03 ze dne 2. ledna 2003*
37. *Plán kontrolní a hospitační činnosti MŠ ve školním roce 2004/2005*
38. *Plán pedagogických rad MŠ ve školním roce 2004/2005*
39. *Záznamy z jednání pedagogických rad MŠ ve školním roce 2004/2005*
40. *Zápisy z hospitační činnosti ve školním roce 2004/2005*
41. *Rozpis přímé výchovné činnosti pedagogických pracovníků s platností od 1. září 2004*
42. *Denní režim MŠ ve školním roce 2004/2005*
43. *Pracovní náplň vedoucí učitelky mateřské školy ze dne 17. prosince 2003*
44. *Pracovní náplň učitelek mateřské školy ze dne 17. prosince 2003*
45. *Záznamy o dítěti ve školním roce 2004/2005*
46. *Třídní vzdělávací program I. a II. třídy ve školním roce 2004/2005*
47. *Přehled výchovné práce I. a II. třídy ve školním roce 2004/2005*
48. *Přehled docházky I. a II. třídy ve školním roce 2004/2005*
49. *Školní vzdělávací program s názvem *Poznáváme svět* - bez data*
50. *Evidenční list pro dítě v MTŠ – počet kusů 40 kusů ve školním roce 2004/2005*
51. *Schválení provozu ŠD a MŠ, čj.: 687/04 ze dne 27. září 2004*
52. *Výroční zpráva o činnosti MŠ ve školním roce 2003/2004 ze dne 1. července 2004*
53. *Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2003/2004 ze dne 1. července 2004*
54. *Plán uvádějícího učitele ze dne 9. září 2004*
55. *Klasifikační řád školy ze dne 2. září 2002*
56. *Dlouhodobá koncepce školy ze dne 28. srpna 2003*
57. *Kontrolní test zeměpis – Souhrn ČR VIII. A, B ve školním roce 2004/2005*
58. *Kontrolní test přírodopis VIII. A, B ve školním roce 2004/2005*
59. *Administrativní postup při vyřizování žádosti o poskytnutí informace stanovený zákonem 106/1999 Sb., ze dne 1. ledna 2000 v Brankovicích*

ZÁVĚR

Vzdělávání žáků v mateřské a základní škole zajišťovali většinou učitelé s odbornou kvalifikací. Organizační struktura umožňuje účinné řízení a plynulý chod celé školy. Zpracované řády a směrnice upravují vzájemnou spolupráci všech součástí školy. Informace zaměstnancům, žákům i rodičům jsou předávány včas a v potřebném rozsahu. Ředitel podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které probíhá v souladu s potřebami mateřské a základní školy.

Prostory i vybavení mateřské školy umožňují realizovat školní vzdělávací program. Pro osobnostní rozvoj dětí je však prostředí méně účelně uzpůsobeno. Základní škola má nadstandardně vybaveno jen několik odborných učeben (převážně pro výuku přírodovědných předmětů, informatiky, tělesné výchovy). Učební prostředí pro výuku ostatních předmětů jen částečně přispívá k podpoře seberealizace žáků. Žákovský nábytek je opotřebovaný a třídy prvního stupně mají jen omezené podmínky pro relaxaci žáků.

Při vzdělávací činnosti v mateřské škole se pozitivně projevilo rozvolnění režimu dne, vytvoření dostatečného prostoru pro sociální učení. Kvalitu vzdělávání negativně ovlivnilo zařazení tradičních metod a forem práce i nedostatečné využití prožitkového a situačního učení.

V hospitovaných předmětech základní školy převažovala frontální výuka zaměřená na získávání poznatků. Místy byla střídána skupinovou a samostatnou prací žáků, při níž někteří učitelé respektovali jejich schopnosti. Malý prostor byl věnován rozvoji komunikace a vzájemné spolupráce žáků.

V porovnání s výsledky poslední inspekce, která se uskutečnila odděleně v ZŠ a MŠ, si sledované součásti udržují stejnou úroveň v oblasti vzdělávání i materiálně-technických podmínek vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům. K pozitivnímu posunu došlo v personálních podmínkách vzdělávání ve všech součástech Základní školy, Brankovice, okres Vyškov v souvislosti se sloučením základní a mateřské školy.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zd. Vladíková, v.r.
Člen týmu	Mgr. Jan Dusík	J. Dusík, v.r.
Člen týmu	PaedDr. Jiřina Götzová	J. Götzová, v.r.
Člen týmu	Mgr. Jindra Svobodová	j. Svobodová, v.r.
Člen týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková	L. Šimáčková, v.r.
Člen týmu	Hana Linhartová	H. Linhartová, v.r.
Člen týmu	Helena Svobodová	H. Svobodová, v.r.

V Brně dne 22. února 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. února 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslav Hejný, ředitel školy

J. Hejný, v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-03-18	12-1008/05/66-956
KÚJK	2005-03-18	12-1008/05/66-956

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.